

Мищук И.Ф., Рыжкова Е.В. Формирование эффективной политики управления товарными запасами торгового предприятия

Отражены проблемы формирования эффективной политики управления товарными запасами торговых предприятий в условиях нестабильности внешней среды их функционирования. Определены внутренние и внешние факторы, влияющие на товарные запасы. Обосновано использование метода быстрого реагирования для пополнения товарных запасов.

Ключевые слова: товарные запасы, функции товарных запасов торгового предприятия, факторы, влияющие на запасы, управление товарными запасами, метод быстрого реагирования.

Mishchuk I.P., Ruzkova O.V. Trade enterprise product supplies management effective policy forming

Problems of trade enterprises product supplies management effective policy forming in the conditions of external environment instability are lightened up. The internal and external factors of product supplies influence are determined. The use of the rapid reacting method for replenishment of the commodity supplies in trade enterprises is grounded.

Keywords: product supplies, trade enterprise product supplies functions, supplies factors of influence, product supplies management, method of the rapid reacting.

УДК 658/14.17 (477)

Доц. І.А. Маринич, канд. екон. наук;
магістрант Я.Т. Пахольчак – Львівська КА

ДЕЯКІ ПІДХОДИ ДО ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Досліджено поняття сутності фінансового стану підприємства та актуальність проведення фінансової діагностики. Вивчено показники, які використовуються для визначення кінцевих результатів діяльності підприємства. Визначено несприятливі критерії і показники, що можуть спричиняти фінансові труднощі, та запропоновано шляхи врегулювання негативних факторів.

За умов переходу економіки України до ринкових відносин, істотного розширення прав підприємств у галузі фінансово-економічної діяльності значно зростає роль своєчасного та якісного аналізу фінансового стану підприємств, оцінення їхньої ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості, пошуку шляхів підвищення і зміцнення фінансової стабільності.

Особливого значення набуває своєчасна та об'єктивна оцінка фінансового стану підприємств за умови виникнення різноманітних форм власності, оскільки жодний власник не повинен нехтувати потенційними можливостями збільшення прибутку (доходу) фірми, які можна виявити тільки на підставі своєчасного й об'єктивного аналізу фінансового стану підприємства.

Проблематикою дослідження діагностики фінансового стану займаються вітчизняні та зарубіжні науковці. Значний внесок у дослідження зробили А.М. Поддєрьогін, В.М. Опарін, О.М. Бандурка, О.В. Кондратьєв, С.Ф. Покропивний, М.Я. Коробов, О.Л. Дробозіна, С.Я. Огородник, В.М. Федосова, І.О. Бланк, С.В. Львовчкін та ін. Проте в сучасних умовах проблеми діагностики фінансового стану підприємств ще залишаються актуальними і саме тому потребують наукового та систематизованого підходу до їх вивчення. Особливо актуальні питання, що стосуються переліку критичних показників для оцінювання фінансового стану. Саме цим і пояснюють важливість дослідження обраної теми.

Метою роботи є узагальнення сутності діагностики фінансового стану підприємств, виявлення основних критичних показників та окремих типів фінансової стійкості, що є не досить обґрунтованим серед науковців і надзвичайно актуальним для підприємств України на сучасному етапі розвитку.

Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів, і залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності, тому на нього впливають усі ці види діяльності.

Прибуток і рентабельність як основні показники фінансових результатів не можуть повною мірою охарактеризувати фінансовий стан підприємства, тенденції його динаміки. Для цього потрібні також й інші показники. З цією метою в країнах із розвинутою ринковою економікою розроблені показники, які слугують орієнтиром для діагностики фінансового стану підприємства загалом. До них належать:

- коефіцієнт власності (незалежності) – не нижчий 0,7;
- коефіцієнт позичкових коштів – не нижчий 0,3;
- співвідношення позичкових і власних коштів – не вище 1,0;
- коефіцієнт абсолютної ліквідності – не нижчий 0,2-0,25;
- проміжний коефіцієнт покриття – не нижчий 0,7-0,8;
- загальний коефіцієнт покриття – не нижчий 1,0.

Значний практичний досвід оцінки фінансового стану підприємства і складання на його основі прогнозу щодо перспектив його змін набутий у розвинених країнах. Зокрема, у Великобританії Комітетом з узагальнення практики аудиту розроблено посібники, які містять перелік критичних показників для оцінювання можливого банкрутства підприємства. Ці показники виділено у дві групи.

До першої групи належать такі несприятливі критерії й показники, внаслідок яких виникає загроза появи у недалекому майбутньому значних фінансових труднощів. Серед них:

- неправильна реінвестиційна політика;
- несприятливі зміни у портфелі замовлень, потенційні витрати довготермінових контрактів;
- низькі значення коефіцієнтів ліквідності;
- наявність наднормативних виробничих запасів і залежалих товарів.

До другої групи належать такі несприятливі критерії й показники, на підставі яких поточний фінансовий стан розглядають як критичний. До них належать:

- звільнення ключових співробітників апарату управління;
- надмірна залежність підприємства від будь-якого одного конкретного проекту;
- неефективні довготермінові угоди;
- політичний ризик;
- втрата ключових контрагентів.

Метою діагностики фінансового стану підприємства є пошук резервів підвищення рентабельності виробництва і зміцнення комерційного розрахунку як основи стабільної роботи підприємства і виконання ним зобов'язань перед бюджетом, банком та іншими установами.

Таким чином, сьогодні необхідним є:

- удосконалити інформаційне та методичне забезпечення фінансового стану підприємства;
- розробляти методичне забезпечення процесу прогнозування фінансового стану підприємства;
- удосконалити структуру аналізу стану підприємства, залежно від мети та змісту роботи це на кожному етапі;
- працювати над методикою форм фінансової звітності, що дасть змогу підвищити її аналітичні можливості та реальність оцінки майна;
- розробляти методику комплексної бальної оцінки фінансового стану підприємства, яка дала б змогу проаналізувати стан підприємства за оптимальною сукупністю фінансових показників та коефіцієнтів;
- удосконалити теоретичні засади формування та реалізації інформаційної системи підприємства;
- удосконалити форми і методи фінансового забезпечення функціонування підприємства, тобто пошук нових ефективних шляхів фінансової діяльності.

Література

1. Терещенко О.О. Діагностика фінансового стану підприємства : монографія / О.О. Терещенко. – К. : Вид-во КНЕУ, 2008. – 268 с.
2. Швиданенко Г.О. Сучасні технології діагностики фінансово-економічної діяльності підприємства : монографія / Г.О. Швиданенко, О.І. Олесь. – К. : Вид-во КНЕУ, 2008. – С. 34-35.
3. Москаленко В.П. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства як основа діагностики його банкрутства / В.П. Москаленко, О.Л. Пластун // Актуальні проблеми економіки : наук. економ. журнал. – 2009. – № 6. – С. 180-192.
4. Копилок О.І. Фінансова санація та банкрутство підприємств : навч. посібн. / О.І. Копилок, А.М. Штангрет. – К. : Центр навч. літ-ри, 2006. – 168 с.
5. Лігоненко Л.О. Антикризисное управління підприємством: теоретично-методологічні засади та практичний інструментарій. – К. : Вид-во КНТЕУ, 2007. – 580 с.

Маринич И.А., Пахольчак Я.Т. Некоторые подходы к диагностике финансового состояния предприятия в современной экономике

Исследовано понятие сущности финансового состояния предприятия и актуальность проведения финансовой диагностики. Изучены показатели, используемые для определения конечных результатов деятельности предприятия. Определены неблагоприятные критерии и показатели, которые могут вызвать финансовые затруднения, и предложены пути урегулирования негативных факторов.

Marynych I.A, Pakholchak Ya.T. Some approaches to the diagnosis of a financial enterprise in the modern economy

Explored the notion of essence financial situation and the relevance of financial diagnosis. Studying of indicators used to determine the final results of the enterprise. Defined adverse criteria and indicators that can cause financial difficulties and suggests ways of settlement of negative factors.

УДК 65.016.7

*Доц. О.Ю. Масленников, канд. екон. наук;
магістрант Ю.І. Борищак – Львівська КА*

КРИЗОВИЙ СТАН ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОБ'ЄКТ УПРАВЛІННЯ

Враховуючи інтереси підприємства як суб'єкта мікроекономічної системи і держави загалом, запропоновано розглядати кризовий стан підприємства як об'єкт управління. З цією метою побудовано структурно-логічну схему виникнення кризи та визначено чинники, що спричиняють кризу підприємства.

Розгляд проблем антикризового управління посідає належне місце у працях вітчизняних та зарубіжних дослідників: І. Ансоффа, Е. Аренса, Т.Ю. Базарова, В.О. Василенка, Є.Ф. Брігхема, Л.О. Лігоненко, Н.В. Родіонової, О.М. Скібіцького, Д. Стоуна, Р.О. Фатхутдинова та ін. Досягнення у цій галузі науки досить вагомі. Але разом із тим подальші дослідження виявляють проблеми, які потребують вирішення. Одним із важливих питань є створення дієвої системи раннього виявлення та подолання кризових процесів.

В антикризовому управлінні особливе чільне значення має якість керівництва, здатність основних менеджерів підприємства вирішувати самим складні проблеми бізнесу, використовуючи весь сучасний інструментарій на основі новаторських методів і прийомів.

Для визначення конкретних причин, що призвели до кризи, на наш погляд, необхідно визначити основні складові структурно-логічної схеми кризи. Це – стратегічна криза, криза результату і фінансова криза. Спочатку підприємство оперує поняттям "потенціал досягнення успіхів", який зводиться до отримання запланованого рівня доходів, рентабельності та витрат. Але потенціал поступово вичерпується, що призводить до відсутності заміни застарілим товарам і послугам, що давали значний обіг. Таке підприємство перебуває у стані стратегічної кризи, яка характеризується неефективністю виробничого процесу, а також застарілою системою управління, неадаптованою до внутрішніх і зовнішніх умов, що змінилися. Окрім низької технічної і технологічної оснащеності виробничого процесу, причинами кризи можуть виступати неефективність маркетингової політики підприємства у вивченні споживацького попиту, а також перешкоди в постачанні та просуванні товарів і послуг на ринок збуту. Основною ознакою настання стратегічної кризи є зниження конкурентоспроможності вироблюваних товарів і послуг, зменшення обсягів продажів, зростання невиправданих витрат виробництва і реалізації, а також негативний ефект масштабу.

Криза результату виникає тоді, коли зниження обігу по застарілому лідер – продукту призводить до підвищення витрат на його складування. Він характеризується уповільненням зростання виторгу, відсутністю прибутку, неефективністю виробничої і фінансової діяльності підприємства. Криза настає внаслідок низького рівня рентабельності виробництва і характеризується зростанням збитків внаслідок виробничої і господарської діяльності підприємства. Причиною виникнення кризи результату виступають помилки в галузі управління витратами й організації господарського процесу на підприємстві.

Криза ліквідності в класичному значенні виникає через невідповідність структури оборотних коштів джерелам їх фінансування на підприємстві. Також її можна класифікувати як фінансова криза, яка характеризується неплатоспроможністю підприємства через дефіцит грошових коштів, унаслідок чого виникає розбалансованість активів і пасивів, яка визначається за допомогою коефіцієнтів ліквідності. До ознак фінансової кризи належать: випереджаюче зростання кредиторської заборгованості, порівняно із зростанням ліквідних оборотних активів; негативний показник власного оборотного капіталу; негативний грошовий потік.